ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Кафедра культурології

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ

Тези доповідей учасників
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції
м. Харків, 14 листопада 2026 р.

ПРАВО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
Кафедра культурології
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО
ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ

Тези доповідей учасників
VII Всеукраїнської науково-практичної конференції
м. Харків, 14 листопада 2026 р.

Електронне наукове видання

Харків
«Право»
2026

УДК 008(477)
Д92

Редакційна колегія:
А. П. Гетьман (голова), В. М. Пивоваров, О. В. Уманець, О. В. Прудникова

Організаційний комітет конференції:
Гетьман А. П. – академік Національної академії правових наук України, доктор юридичних наук, професор, ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України;
Пивоваров В. М. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;
Уманець О. В. – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцентка кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;
Прудникова О. В. – доктор філософських наук, професор, професорка кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;
Гонтова Л. В. – кандидат педагогічних наук, завідувачка кафедри міждисциплінарних досліджень Дніпровської академії музики;
Савченко Г. С. – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувачка кафедри композиції та інструментування Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського;
Лисенко О. А. – кандидат філологічних наук, доцент, доцентка кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;
Меліхова Ю. А. – кандидат юридичних наук, доцент, старша викладачка кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;
Слюсаренко Т. О. – кандидат мистецтвознавства, доцент, старша викладачка кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;
Шумейко О. А. – кандидат філологічних наук, доцент, доцентка кафедри культурології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;
Разумовська О. В. – провідна фахівчиня науково-освітнього центру професійного розвитку Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Духовна культура України перед викликами часу : тези доп. учасників VII Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 14 листоп. 2026 р. : електрон. наук. вид. / редкол.: А. П. Гетьман (голова), В. М. Пивоваров, О. В. Уманець, О. В. Прудникова ; МОН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. культурології ; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського ; Дніпр. акад. музики. – Харків : Право, 2026. – 348 с.

Д92

ISBN 978-617-8856-48-9

У тезах доповідей учасників, уміщених у збірнику, висвітлено актуальні проблеми духовного буття України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

УДК 008(477)

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори.

ISBN 978-617-8856-48-9

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2026

Список використаних джерел

1. Ковельська міська рада. Стратегія розвитку Ковельської міської територіальної громади на 2027–2034 роки: затверджена рішенням Ковельської міської ради від 20.08.2026 № 83/2. URL: https://kowelrada.gov.ua/strategiya-rozvytku-gromady/ (дата звернення: 23.10.2026).
2. Лесюк В. В. Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Ковельської міської територіальної громади на 2027–2034 роки та Плану заходів на 2027–2029 роки з реалізації Стратегії розвитку Ковельської міської територіальної громади на 2027–2034 роки. Ковель, 2026. 84 с. URL: https://kowelrada.gov.ua/wp-content/uploads/zvit-seo.pdf (дата звернення: 23.10.2026).
3. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 № 1805-III. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805–14 (дата звернення: 23.10.2026).
4. Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354–19 (дата звернення: 23.10.2026).
5. ТзОВ «Еко Центр Проект». Звіт про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування «Стратегія розвитку Херсонської міської територіальної громади до 2027 року (з перспективою дії до 2034 року) та План заходів з її реалізації». Львів, 2026. 104 с. URL: https://miskrada-ks.gov.ua/wp-content/uploads/2026/08/zvit-pro-seo_strategiya_herson_.pdf (дата звернення: 23.10.2026).
6. UNESCO. Recommendation on the Historic Urban Landscape, including a glossary of definitions. Paris, 10 November 2011. URL: https://www.unesco.org/en/legal-affairs/recommendation-historic-urban-landscape-including-glossary-definitions (accessed: 23.10.2026).

Ростислав ГРОМАДСЬКИЙ,
старший викладач кафедри організації театральної справи
імені І. Д. Безгіна,
Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-6575-5744

МІЖНАРОДНА КОПРОДУКЦІЯ ЯК МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ПРОЄКТНОГО ТЕАТРУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ

Європейська інтеграція України має не лише політичний та економічний, а й виразний культурний вимір. У цьому процесі особливого значення набуває

міжнародна співпраця у сфері театру, яка поступово переходить від моделі презентації українського мистецтва за кордоном до спільного створення культурного продукту українськими та європейськими партнерами. Однією з найбільш перспективних форм такої співпраці є міжнародна копродукція. У широкому розумінні вона передбачає об'єднання творчих, організаційних та фінансових ресурсів партнерів із різних країн для створення і подальшого поширення мистецького продукту.

Для проєктного театру копродукційна модель є особливо органічною. Проєктний принцип передбачає формування тимчасових творчих команд, залучення партнерів відповідно до конкретного художнього завдання та пошук різних джерел ресурсного забезпечення. Перехід до міжнародного рівня розширює ці можливості, перетворюючи театральний проєкт на транскордонну форму культурного виробництва.

Європейські культурні програми розглядають міжнародне партнерство як важливий інструмент розвитку культурного сектору. Зокрема, програма Creative Europe підтримує європейські проєкти співпраці, спрямовані на транскордонну взаємодію, професійний обмін, інновації, мобільність та розвиток аудиторій.

Для України значення таких механізмів особливо посилилося в умовах повномасштабної війни. Підтримка українського культурного сектору поступово виходить за межі екстреної допомоги та набуває характеру довгострокової інтеграції українських культурних організацій до європейських професійних мереж. Показовою в цьому контексті є програма ZMINA, яка передбачає підтримку міжнародної співпраці, співтворчості, розвитку інституційної спроможності та інтеграції українського культурного сектору до європейського культурного простору.

Принципово важливою є зміна самої парадигми міжнародної взаємодії. Український театр поступово переходить від позиції отримувача міжнародної підтримки до позиції рівноправного партнера. Це означає, що українські митці не лише презентують власний досвід, а й беруть участь у формуванні спільного художнього результату. Така модель має важливе культурологічне значення, оскільки забезпечує подолання спрощеного сприйняття української культури виключно через призму війни. Український театр стає повноцінним учасником європейського мистецького діалогу, здатним продукувати нові художні ідеї та брати участь у спільному осмисленні актуальних проблем сучасності.

Особлива роль у цьому процесі належить театральному продюсеру. Міжнародний проєкт потребує значно складнішої системи координації,

ніж проєкт національного масштабу. Продюсер має забезпечити комунікацію між партнерами, бюджетування, календарне планування, договірні відносини, логістику, мобільність митців, авторські права, інформаційну кампанію та подальше поширення результатів. Таким чином, міжнародна копродукція розширює традиційне розуміння продюсерської професії. Продюсер стає не лише організатором мистецького виробництва, а медіатором між різними культурними, економічними, правовими та інституційними середовищами.

Важливою перевагою копродукції є розширення життєвого циклу театрального продукту. Вистава, створена спільно українськими та європейськими партнерами, потенційно може бути представлена в декількох країнах, адаптована до різних аудиторій та отримати значно ширше професійне й суспільне поширення.

Копродукція також створює умови для професійного обміну. Українські театральні діячі отримують можливість працювати з новими методиками менеджменту, продюсування, комунікації з аудиторією та мистецького виробництва. Водночас європейські партнери отримують можливість безпосередньо взаємодіяти з українським культурним досвідом та сучасними художніми практиками.

Однак міжнародна копродукція не позбавлена ризиків. Серед основних проблем можна назвати нерівність ресурсів партнерів, різницю в законодавстві та системах культурного менеджменту, мовні бар'єри, відмінності художніх традицій, складність логістики та необхідність узгодження різних моделей фінансування. Окремою проблемою є ризик асиметричного партнерства, коли українська сторона виступає переважно як постачальник тематичного матеріалу, а стратегічні та фінансові рішення залишаються за іноземним партнером. Тому принциповою умовою ефективної копродукції має бути не лише формальна участь української організації, а її реальна участь у прийнятті творчих, організаційних та стратегічних рішень. У цьому сенсі міжнародна копродукція повинна розглядатися не тільки як інструмент залучення фінансових ресурсів, а як механізм розвитку культурної суб'єктності України.

Важливо також, що міжнародна театральна співпраця може виконувати функцію культурної дипломатії. Театральна вистава здатна комунікувати український досвід на рівні емоційного та художнього сприйняття, формувати діалог із зарубіжною аудиторією та сприяти розумінню української культури поза межами стереотипних інформаційних моделей.

Отже, міжнародна копродукція є перспективним напрямом розвитку українського проєктного театру значення якого не обмежується залученням додаткового фінансування. Міжнародна копродукція створює умови для професійного обміну, мобільності митців, розширення аудиторій, розвитку продюсерських компетентностей та формування довготривалих міжнародних мереж, поєднує художню мобільність проєктної моделі з можливостями міжнародного партнерства та інтеграції українських митців до європейського культурного середовища. Принципово важливим є перехід від моделі зовнішньої підтримки українського театру до моделі рівноправної співтворчості та спільного культурного виробництва. У цьому процесі театральний продюсер набуває статусу стратегічного медіатора між мистецтвом, ресурсами, культурними інституціями та міжнародним середовищем.

Міжнародна копродукція може стати одним із механізмів переходу українського проєктного театру від національної моделі проєктного виробництва до транснаціональної театральної практики, в якій український театр виступає не об'єктом культурної допомоги, а повноцінним суб'єктом європейського культурного процесу.

Список використаних джерел

1. Безгін І. Д. Мистецтво і ринок: нариси. Київ: ВВП «Компас», 2005. 544 с.

Кочарян І. Фінансове забезпечення продюсерської діяльності: сучасні підходи, проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.* 2025. №37. С. 230–238. DOI: https://doi.org/10.34026/1997–4264.37.2025.345176

1. Полонський В. Історія розвитку українських недержавних театрів на прикладі їх діяльності у місті Харкові. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.* 2025. №37. С. 89–98. DOI: https://doi.org/10.34026/1997–4264.37.2025.345152

2. Важинський С. А. Незалежний театр у соціокультурному просторі. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2024. Vol. 3, No. 5. С. 37–44. DOI: https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20240305.05

3. Про театри і театральну справу: Закон України від 31.05.2005 №2605-IV. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2605–15#Text

4. Creative Europe: support to Ukrainian culture and creative sectors. European Commission. 2025.

5. ZMINA. Programme for international cooperation and co-creation in the cultural and creative sectors. 2025–2028.